فصلنامه علمی اعتیاد پژوهی، سال شانزدهم، شماره شصت و ششم، ص۱۴۴-۱۱۳، زمستان ۱۴۰۱
Scientific Quarterly of Research on Addiction, Vol. 16, No. 66, P 113-144, Winter 2023

مقاله پژوهشی
Research Article

مدل‌یابی ساختاری سبک‌های هویت با گرایش به رفتارهای پرخطر در دانشجویان: نقش واسطه‌ای ناگویی هیجانی

هوشنگ گراوند[1]

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۰۳ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۰۴

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌ای ناگویی هیجانی در رابطه‌ی بین سبک‌های هویت با گرایش به رفتارهای پرخطر بود. **روش:** پژوهش حاضر توصیفی- همبستگی از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه‌ی این پژوهش شامل تمامی دانشجویان مقطع کارشناسی مرکز آموزش عالی پلدختر در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود. حجم نمونه آماری بر اساس قاعده کلاین، برابر با ۲۲۵ نفر تعیین شد که به روش نمونه‌گیری در دسترس و با پرسشنامه آنلاین انجام شد. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه‌ی ناگویی هیجانی تورنتو، مقیاس خطرپذیری نوجوانان ایرانی، و سیاهه سبک‌های هویت بود. تمام تحلیل‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای اس پی اس اس-۲۲ و آموس-۲۴ انجام شدند. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که سبک‌های هویت سردرگم- اجتنابی و تعهد بر گرایش به رفتارهای پرخطر تأثیر مستقیم داشتند. همچنین، سبک‌های هویت سردرگم- اجتنابی و تعهد به واسطه‌ی ناگویی هیجانی بر گرایش به رفتارهای پرخطر تأثیر غیرمستقیم داشتند. سبک هویت هنجاری بر گرایش به رفتارهای پرخطر و ناگویی هیجانی اثر مستقیم داشت، اما سبک هویت اطلاعاتی بر گرایش به رفتارهای پرخطر و ناگویی هیجانی اثر مستقیم نداشت. علاوه بر این، ناگویی هیجانی بر گرایش به رفتارهای پرخطر دارای اثر مستقیم بود. **نتیجه‌گیری:** افراد دارای سبک هویت تعهد، هیجانات مثبت بیشتری را تجربه خواهند کرد و بهتر هیجانات خویش را تنظیم می‌کنند، اما افراد دارای سبک هویت سردرگم- اجتنابی، نارسایی در فهم، وصف و پردازش هیجان دارند، که این امر سبب گرایش آنان به رفتارهای پرخطر (مصرف مواد، سیگار، و مصرف الکل و ...) می‌شود. لذا پیشنهاد می‌شود دست‌اندرکاران آموزشی با پرداختن به هویت ایرانی- اسلامی، موجبات هدایت دانشجویان را به سوی سبک هویت تعهد و با آموزش دانشجویان دارای سبک هویت سردرگم- اجتنابی، ناگویی هیجانی را در آنها کاهش دهند تا گرایش آنان به رفتارهای پرخطر کمتر شود.

کلیدواژه‌ها: سبک‌های هویت، ناگویی هیجانی، گرایش به رفتارهای پرخطر

۱. استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران. پست الکترونیک:garavand.h@lu.ac.ir

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

مقدمه

نزدیک به دو دهه است که شیوع رفتارهای پرخطر[1] به ویژه در سنین نوجوانی و جوانی به یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های جوامع بشری تبدیل شده است (زارعی، باقرزاده، غریبی و روانی‌پور، ۱۳۹۹). رفتارهای پرخطر رفتارهایی هستند که سلامت و بهزیستی افراد را در معرض خطر قرار می‌دهند. رفتارهای پرخطر طیفی از رفتارهایی را در بر می‌گیرند که نه تنها برای فرد درگیر این رفتار و افراد مهم زندگی وی زیان‌های جدی به بار می‌آورد، بلکه باعث صدمات غیرعمدی به سایر اعضای جامعه نیز می‌گردد (هوباچ[2] و همکاران، ۲۰۲۱). گرایش به رفتارهای پرخطر در واقع نوعی فرار از مقابلهٔ مؤثر با موقعیت‌های تنش‌زاست که موارد مصرف مواد، سیگار کشیدن، مصرف الکل، پرخاشگری اجتماعی، آسیب رساندن به خود، روابط نامشروع جنسی و ... را شامل می‌شود (خجندی، بانشی، شریفی و محسنی، ۱۳۹۷؛ محمدخانی و رضایی جمالویی، ۱۳۹۵). با توجه به پیش‌بینی‌های انجام شده تا سال ۲۰۳۰ مصرف دخانیات باعث مرگ‌ومیر بیش از ۱۰ میلیون نفر خواهد شد؛ این در حالی است که اگر سایر رفتارهای پرخطر مثل رابطه جنسی، خشونت و مصرف مواد هم لحاظ شود، آسیب‌های وارد شده بیشتر هم می‌شود (چینچیلا و کوسون[3]، ۲۰۱۶).

بسیاری از رفتارهای پرخطر مثل مصرف سیگار، مواد مخدر، مصرف الکل و روابط جنسی نامطمئن در سنین ۱۸ تا ۲۵ سالگی اتفاق می‌افتند (بیرگمان و اسکوت[4]، ۲۰۰۱). جوانی، دوره کسب هویت فردی و اجتماعی است. در این دوره، میل به استقلال و مخالفت با والدین به اوج خود می‌رسد و جوانان برای اثبات بلوغ و فردیّت خود، ارزش‌های خانواده را زیر سؤال می‌برند و سعی در ایجاد و تحلیل ارزش‌های جدید خود دارند، مجموع این عوامل، علاوه بر حس کنجکاوی، تحرک و تنوع هیجان‌ها، جوانان را مستعد مصرف مواد می‌نماید (محمودی، حسینی‌آهنگری و زربخش، ۱۴۰۰). علی‌رغم این‌که انتظار می‌رود تحصیلات دانشگاهی به دلیل افزایش سطح آگاهی، توان فکری و موقعیت اجتماعی از عوامل پیشگیری‌کننده در برابر آسیب‌هایی از قبیل سوءمصرف مواد

1. risky- taking behaviours
2. Hubach
3. Chinchilla & Kosson
4. Bergman & Scott

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

عمل کند ولی متأسفانه آمارها از گسترش روزافزون مصرف و سوءمصرف مواد در بین جوانان دانشجو حکایت می‌کنند؛ به‌عنوان مثال جانستون، اومالی و باچمان[1] (۱۹۹۴؛ به نقل از بهبودی و احمدی طهور سلطانی، ۱۳۹۴) در بررسی شیوع مصرف مواد در دانشجویان آمریکایی دریافتند که ۸۲/۴ درصد دانشجویان، الکل و ۴۳/۶ درصد سیگار مصرف می‌کنند. مطالعه مرکز کنترل بیماری‌ها بر روی رفتارهای مخاطره‌آمیز جوانان آمریکایی نشان داد که تقریباً ۵۰ درصد از دانشجویان در آمریکا، روابط جنسی داشته‌اند و ۴۱/۸ درصد از دانشجویان در طول زندگی مصرف الکل را تجربه کرده و ۲۸ درصد از آنها هنگام رانندگی سابقه مصرف الکل داشته‌اند (سیمون، رواچ و دیمیترویچ[2]، ۲۰۰۳). در ایران میانگین سن شروع سیگار ۱۶/۶ سال ذکر گردیده است و بالاترین نسبت معتادان کشور (۴۵/۷ درصد) در فاصله ۱۷ تا ۲۲ سالگی مصرف مواد را آغاز کرده‌اند (احمدی و معینی، ۱۳۹۴).

با توجه به آمارهای مذکور، دوره جوانی و دانشجویی یکی از مخاطره‌آمیزترین دوران زندگی، از نظر شروع مصرف مواد است. دانشجویان، به علّت قرار گرفتن در وضعیت‌های اجتماعی مختلف و مشارکت در جمع همسالان و نیز مسئولیت‌های اقتصادی و آموزشی فراوانی که از آن‌ها انتظار می‌رود، بیشتر مستعد ارتکاب رفتارهای پرخطر می‌باشند (براتی، فتحی، احمدپور و جورمند، ۱۳۹۸). شاید یکی دیگر از دلایل روی‌آوردن دانشجویان به برخی از رفتارهای بزهکارانه در خوابگاه و محیط دانشگاهی، دوری از خانواده و رها بودن از کنترل‌های خانوادگی و تلاش برای تغییر محیط باشد. آزادی‌های شخصی، آرزوهای نامحدود، تنوع، هیجان، نوآوری و خلاقیت، زمینه‌ساز گرایش به رفتارهای پرخطر هستند. خوابگاه در سال‌های اخیر، به محل رشد انواع آسیب‌ها و درگیری‌ها میان دانشجویان تبدیل شده است (مرجائی و غلامرضاکاشی، ۱۳۹۶). به طوری که یکی از نگرانی‌های عمده اجتماع بشری، استعمال مواد مخدر و تمایل به مصرف آن است (علائی‌خرایم، بشرپور، حاجلو و نریمانی، ۱۴۰۰). توزیع کنندگان مواد اعتیادآور از هر فرصتی استفاده می‌کنند تا بر اساس نیازهای جامعه تبلیغات مورد نظر را راه‌اندازی کنند و فروش خوبی

1. Johnston, O'Malley & Bachman
2. Simon, Roach & Dimitrievich

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

داشته باشند (قربانی و شرافت، ۱۳۹۸)؛ و اکنون که کرونا ویروس در دنیا شایع شده است و مردم به دنبال راهی برای درمان آن هستند، باز هم فروشندگان مواد مخدر، روان‌گردان و مشروبات الکلی اقدام به تبلیغ برای مصرف آن و تأثیر مثبت آن بر روی درمان این ویروس می‌کنند. گسترش این بیماری در سطح جهانی آن‌چنان پرسرعت بود که به عنوان بزرگ‌ترین تهدید سلامت عمومی افراد در سال ۲۰۲۰ شناخته شد (وو و مک‌گوگان[1]، ۲۰۲۰). بنابراین امروزه، اضطراب ناشی از کووید-۱۹ ممکن است فرد را به مصرف مواد اعتیادآور (مارسدن[2] و همکاران، ۲۰۲۰) و مصرف بیش از حد سیگار (دوگاس[3] و همکاران، ۲۰۲۰؛ کاپون‌نتو[4] و همکاران، ۲۰۲۰؛ کانکلو، سورانا، زامبرا، زامبون و اینویتی[5]، ۲۰۲۰؛ هوانگ، چون و چئون[6]، ۲۰۲۰؛ رن[7] و همکاران، ۲۰۲۰)، الکل (نوردک[8] و همکاران، ۲۰۲۲؛ مک‌کتا، موریسون و کیز[9]، ۲۰۲۱؛ کاپاسو[10] و همکاران، ۲۰۲۱) و سوء مصرف مواد مخدر و اوردوز شدن سوق دهد (عاملی، شکوهی‌راد و قربانی، ۱۳۹۹؛ روگرس، شفرد، گاری و زوالینسکی[11]، ۲۰۲۰)؛ چرا که شرایط قرنطینه و فاصله‌گذاری اجتماعی سبب شده است استفاده از روش‌های سالم مانند روابط اجتماعی، فعالیت‌های فیزیکی و فعالیت‌های ورزشی به همراه دوستان برای مقابله با ترس و استرس ناشی از قرنطینه و شیوع بیماری کاهش یابد (عاملی و همکاران، ۱۳۹۹).

برای توسعه کشورها، مبارزه با آسیب‌های اجتماعی بسیار حیاتی است (وانوسی، سیمپسون، گاجنون و اوهانیسیان[12]، ۲۰۲۰) که برای تحقق این هدف، باید عوامل مؤثر بر ایجاد رفتارهای پرخطر شناسایی شوند. مطابق نظریه‌ی شناختی- اجتماعی بندورا[13]، رفتار انسان را می‌توان به صورت تعامل متقابل بین تأثرات رفتاری، شناختی و محیطی، بهتر درک کرد. او با این ادعا بر نقش تأثیرات محیطی در رشد روان‌شناختی تاکید می‌کند، اما

1. Wu & McGoogan
2. Marsden
3. Đogaš
4. Caponnetto
5. Cancello, Soranna, Zambra, Zambon & Invitti
6. Hwang, Chun & Cheon
7. Ren
8. Nordeck
9. McKetta, Morrison & Keyes
10. Capasso
11. Rogers, Shepherd, Garey & Zvolensky
12. Vannucci, Simpson, Gagnon & Ohannessian,
13. Bandura's social cognitive theory

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

در عین حال معتقد است که محیط ما ساخته‌ی خودمان است، به علاوه شناخت‌های خاصی نیز وجود دارند که می‌توانند علّت‌های رفتار ما باشند. بنابراین این کنش متقابل سه جانبه باید فهمیده شود تا اینکه کارکرد روانی فرد و رفتار او به خوبی درک گردد (ریگر و ساویک[1]، ۲۰۲۰). با توجه به ادبیات نظری، عوامل مؤثر بر بروز گرایش به رفتارهای پرخطر حاصل تعامل متقابل بین تأثرات رفتاری، شناختی و محیطی هستند. رفتارهای پرخطر به صورت مستقیم و غیرمستقیم با قصد مشخص مانند خودزنی (کوآرشی، واترمن و هوسه[2]، ۲۰۲۰)، رانندگی خطرناک و مصرف الکل (واکا[3] و همکاران، ۲۰۲۰)، سوءمصرف موادمخدر (سدیبه و هندریکس[4]، ۲۰۲۰)، رفتارهای جنسی پرخطر (اوریهولا[5] و همکاران، ۲۰۲۰)، مصرف سیگار و دخانیات (وگل[6] و همکاران، ۲۰۲۰) و بزهکاری نشان داده می‌شود (الونن[7] و همکاران، ۲۰۲۰). با توجه به شیوع چنین مشکلاتی، یکی از علل بروز رفتارهای پرخطر در سنین نوجوانی و اوایل جوانی می‌تواند، سبک‌های هویت[8] باشد (محسنی و همکاران، ۱۳۹۶).

سبک‌های هویت شامل هویت اطلاعاتی[9]، هنجاری[10]، سردرگم یا اجتنابی[11] و تعهد[12] هویت است (برزونسکی و کینی[13]، ۲۰۱۹). بر اساس این نظریه پردازش اطلاعات هویتی بر مبنای چهارچوب خودارجاعی[14] بوده و افراد تعارضات و بحران‌های هویتی را از طریق تعویق (تمایل به تعویق انداختن در مورد رویدادهای اطراف تا زمانی که بتواند آن‌ها را ارزیابی کند)، تحلیل هنجاری (همنوایی با انتظارات و دستورهای افراد مهم و گروه مرجع) و اجتناب (تأخیر انداختن در موقعیت‌های تعارض‌انگیز و تصمیم‌گیری) طی می‌کنند (برزونسکی، ۲۰۱۱؛ به نقل از یانگ، هولدن و کارتر[15]، ۲۰۱۸). قسمتی از فرایند شکل‌گیری هویت، رفتارهای پرخطری مثل روابط جنسی ناسالم، خشونت، مصرف مواد

1. Regier & Savic
2. Quarshie, Waterman & House
3. Vaca
4. Sedibe & Hendricks
5. Orihuela
6. Vogel
7. Ellonen
8. identity styles
9. information-oriented
10. normative
11. diffuse-avoidant identity styles
12. commitment
13. Berzonsky & Kinney
14. self-referent
15. Yang, Holden & Carter

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

و الکل و سیگار کشیدن است (محمدخانی، حسنی، اکبری و یزدان‌پناه، ۱۳۹۸). گاوریل‌فرید، رونن، آگباریا، ارکیبی و هاماما[1] (۲۰۱۸) در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که افراد دارای سبک هویت سردرگم به دلیل عدم جستجوگری و کاوش برای ایجاد یک هویت منسجم و موفق، علائم روان‌شناختی منفی و رفتارهای پرخطر بیشتری از خود نشان می‌دهند. جوهری‌فرد، زهراکار، فرخی و مردانی‌راد (۱۴۰۰) در پژوهشی نشان دادند که سبک هویت هنجاری و هویت سردرگم- اجتنابی با گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه مثبت و سبک‌های هویت اطلاعاتی و تعهد با گرایش به رفتار پرخطر رابطه منفی و معنی‌داری دارند. رضاپور میرصالح، فتوحی اردکانی و پورصادقی زراچ (۱۳۹۷) در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که سبک‌های هویتی (اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم یا اجتنابی) با رفتارهای پرخطر رابطه معنی‌داری داشتند. داودی، مهرابی‌زاده‌هنرمند و هاشمی (۱۳۹۶) در پژوهشی بیان داشتند که سبک‌های فرزندپروری مستبدانه و سهل‌گیرانه و سبک دلبستگی ناایمن اثر مستقیم بر آمادگی اعتیاد دارند. همچنین سبک‌های فرزندپروری مستبدانه و سهل‌گیرانه و سبک دلبستگی ناایمن اثر غیرمستقیم از طریق سبک‌های هویت زودرس و اجتنابی بر آمادگی به اعتیاد داشتند.

آنچه مشخص است آن است که سبک‌های هویت نقش مهمی در بروز رفتارهای پرخطر در نوجوانان و جوانان دارد (جوهری‌فرد و همکاران، ۱۴۰۰). در این میان یکی از متغیرهایی که می‌تواند از سبک‌های هویت تأثیر پذیرد (قنادزادگان، صالحی، کوچک انتظار و سپاه‌منصور، ۱۳۹۷؛ حاتمی، ۱۳۹۴؛ دی‌برادیس[2] و همکاران، ۲۰۱۵) و خود آن متغیر نیز بر گرایش به رفتارهای پرخطر تأثیرگذار است، ناگویی هیجانی[3] است (کافتسیوس و هیس[4]، ۲۰۱۹؛ سیمون، هوپر، ایزنبرگ و نومارک- استاینر[5]، ۲۰۱۹). از آنجایی که رفتارهای پرخطر دارای تنوع زیادی در نوع، ماهیت و کیفیت می‌باشند، لذا نظریه منسجمی که بتواند در این زمینه پاسخگوی نیازهای تئوریک و نظری علاقمندان

1. Gavriel-Fried, Ronen, Agbaria, Orkibi & Hamama
2. De Berardis
3. alexithymia
4. Kafetsios & Hess
5. Simone, Hooper, Eisenberg & Neumark-Sztainer

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

باشـد وجود ندارد و در بیشـتر منابع علمی و دانشـگاهی با برشـمردن هر کدام از رفتارهای پرخطر سـعی در توصـیف و تبیین نظری آن داشـته‌اند. همچنین در مورد منشـأ رفتارهای خطرناک انسـان تاکنون تبیین جامع یگانه‌ای ارائه نشـده اسـت (عارف‌نژاد، هاشـمی و واحدی، ۱۳۹۴). با این وجود چارچوب نظری تحقیق حاضـر بر اسـاس نظریه «رفتار مشـکل[1]» جسـور و جسـور[2] (۱۹۷۷) شـکل گرفته که یکی از نظریه‌های مهم در حوزه رفتارهای پرخطر به‌شـمار می‌رود (به نقل از جسـور و همکاران، ۲۰۰۳). جسـور (۱۹۸۷) اسـتدلال می‌کند که جذب نوجوانان و جوانان به رفتارهای مشـکل، برآیند گرایش درونی وی به سـوی رفتارهای نابهنجار و گرایش نیرومند به شـکسـتن هنجارهای فرهنگی و اجتماعی مورد پذیرش بخش زیادی از جامعه است. فرض اساسی این نظریه آن است که همه رفتارها برآیند کنش متقابل فرد و پیرامون اسـت. به‌طور کلی، این نظریه نشـانگر تأثیرپذیری رفتارهای پرخطر از عوامل گوناگون فردی و اجتماعی هسـتند. در این نظریه سه نظام مؤثر بر رفتار مشکل مطرح شده‌اند که عبارتند از : الف) نظام شخصیتی، ب) نظام محیطی ادراک شده، و ج) نظام رفتاری (جسور و همکاران، ۲۰۰۳). ناگویی هیجانی یک سـازه شـخصـیتی اسـت که وجه مشـخصـه آن ناتوانی در درک و بیان هیجانات اسـت (صـادق‌پور، فرهنگی و تیزدسـت، ۱۳۹۷) که به نظر می‌رسـد یکی از مؤلفه‌های مهم در گرایش افراد به رفتارهای پرخطر (میلر، التریفی و نگوس[3]، ۲۰۱۵) و گرایش به اعتیاد است (آقایار و شـریفی درآمدی، ۱۳۹۴). لذا ناگویی هیجانی می‌تواند متغیر میانجی مناسـبی در رابطه بین سـبک‌های هویت با گرایش به رفتارهای پرخطر باشـد که خود به یک سـبک شناختی- عاطفی اشاره دارد که نتیجه آن اختلال خاص در بیان و پردازش هیجانات است. آگاهی اشـخاص از احسـاس‌هایشـان و توانایی بیان این احسـاس‌ها برای اشـخاص دیگر در تسـهیل تبادلات اجتماعی بسـیار تأثیرگذار اسـت (پانیسـیا[4] و همکاران، ۲۰۱۷). ناگویی هیجانی، به ناتوانی در پردازش شـناختی اطلاعات هیجانی و نظم‌دهی هیجان‌ها گفته می‌شود (هابسون[5] و همکاران، ۲۰۱۸). دشواری‌هایی در شناسایی احساس‌ها، در توصیف

1. problem behavior theory
2. Jessor & Jessor
3. Miller, Altarifi & Negus
4. Paniccia
5. Hobson

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

احساس‌ها، سبک تفکر برون‌مدار، ظرفیت تخیلی محدود، توانایی ضعیف در همدلی، تمایل شدید برای رفتار تکانشی و گرایش زیاد به توصیفات نامتمایز از تجربه‌های هیجانی از جمله ویژگی‌های ناگویی هیجانی هستند (کامکار، فرخی، سلیمی بجستانی و مردانی‌راد، ۱۳۹۹). از دیدگاه علوم شناختی، هیجان‌ها به عنوان دسته‌ای از طرحواره‌های مبتنی بر پذیرش اطلاعات شناخته می‌شوند که شامل فرایندها و تجسم‌های نمادین و غیرنمادین هستند. از جمله مسائلی که افراد دارای گرایش به رفتارهای پرخطر و به خصوص افراد معتاد با آن روبرو هستند، اشکالات جدی در مدیریت هیجانات است که علّت این مشکلات ممکن است در بعضی از افراد، ناتوانی مزمن ناهشیاری هیجانی باشد. به طور کلی شواهد نشان می‌دهد که بسیاری از اشخاصی که به الکل یا دارو روی می‌آورند هیجانات خود را به خوبی درک نمی‌کنند و از تنظیم و تعدیل آن عاجزند (آقایار و شریفی درآمدی، ۱۳۹۴). کافتسیوس و هیس (۲۰۱۹) معتقدند که ناگویی هیجانی، به عنوان یک ویژگی شخصیتی پایدار می‌تواند عامل گرایش به رفتارهای پرخطر مانند مواد مخدر باشد. سیمون و همکاران (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای نشان دادند که ناگویی هیجانی با رفتارهای مخرب مانند مصرف مواد مخدر و دارو، سیگار کشیدن، مصرف الکل، قمار و اختلال‌های خورد در ارتباط می‌باشد. لی[1] (۲۰۱۶) نیز نشان داد که بین ناگویی هیجانی و آسیب به خود در نوجوانان کره‌ای ارتباط وجود دارد. پیرعین‌الدین، محسن‌زاده و زهراکار (۱۳۹۸) در پژوهشی نشان دادند که بین نظارت والدینی، عزت‌نفس و ناگویی خلقی در هم‌نشینی نوجوانان تک‌والد با همسالان بزهکار، همبستگی منفی معنی‌دار و با رفتارهای پرخطر رابطه مثبت معنی‌دار وجود دارد. میکائیلی، نریمانی، قریب بلوک و بلندی (۱۳۹۸) در پژوهشی نشان دادند که ناگویی هیجانی با رفتار خودآسیب‌رسان رابطه دارند. نیک‌منش و مهرانفر (۱۳۹۶) در پژوهشی نشان دادند که ناگویی هیجانی دارای نقش واسطه‌ای معنی‌داری در رابطه‌ی بین مکانیسم‌های دفاعی رشد نایافته و رفتارهای پرخطر می‌باشد.

از آنجایی‌که نظام هویتی ایرانیان در دهه‌های گذشته، با توجه به رشد شتابنده فناوری اطلاعات و ارتباطات و همچنین مدرنیته دچار چالش‌ها و آسیب‌های جدی شده و در

1. Lee

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

معرض ارزش‌ها و ویژگی‌های فرهنگی جدید قرار گرفته است (حاجیانی، ۱۳۸۸). بنابراین، اینگونه استنباط می‌شود که جامعهٔ ایران، در حال تغییر است و با نفوذ مدرنیته و پسامدرنیته، ساختارهای فرهنگی، هویتی، ارزشی و عقیدتی آن در مسیر تحول قرار گرفته است؛ از این‌رو، برنامه‌های رسمی، تألیفات و پژوهش‌ها و سمینارهای انجام‌شده در حوزه‌ی موضوع هویت در این دهه‌ها، نشان‌دهندهٔ اهمیت موضوع هویت و عوامل مرتبط با آن است. اهمّیت دیگر پژوهش حاضر، میدان مورد مطالعهٔ آن، یعنی دانشگاه است. دانشگاه علاوه بر کارکرد آموزش و انتقال دانش، همواره نهادی فرهنگی و از مهم‌ترین منابع هویت‌سازی در جامعه به شمار می‌رود. به‌طور کلی، عناصر هویتی دانشگاه، شامل عناصر رسمی و غیررسمی است، که عناصر رسمی نمود بارز و کنترل‌شده‌ای در محیط داخل دانشگاه دارند، اما عناصر غیررسمی در سبک آموزش، پژوهش و به‌ویژه منابع علمی نیز به‌صورت غیرملموس و کنترل‌نشده حضور دارند و دارای تأثیرات مهمی می‌باشند. برای مثال بخشی از عناصر غیررسمی، وجود زیرساخت اینترنتی در دانشگاه‌ها و نوع استفاده از رسانه‌هایی همچون کتاب، فیلم، شبکه‌های اجتماعی مجازی و... در بین دانشجویان است که به‌نظر، نقش مهمی در هویت‌یابی جوانان (صدیقی ارفعی، گنجی، یزدانی‌ورزنه و نادی راوندی، ۱۴۰۰) و نیز به دنبال آن، رفتارهای پرخطر آنها دارد. از آنجایی‌که رفتارهای پرخطر سلامت و بهزیستی جوانان را به خطر می‌اندازد، شناخت عوامل مؤثر بر آن اهمیت فراوانی دارد. بر این اساس، پژوهشی که گرایش به رفتارهای پرخطر دانشجویان بر اساس سبک‌های هویت با میانجی‌گری ناگویی هیجانی آنان را با همدیگر در قالب یک مدل مورد بررسی قرار داده باشد، کمتر مورد مطالعه قرار گرفته است، لذا در راستای پاسخگویی به این خلاء تحقیقاتی، سؤال پژوهش حاضر این بود که آیا ناگویی هیجانی در رابطه بین سبک‌های هویت و گرایش به رفتارهای پرخطر دارای نقش میانجی است؟

روش

روش پژوهش بر اساس هدف کاربردی و بر حسب گردآوری اطلاعات و یافته‌ها از نوع توصیفی- همبستگی (معادلات ساختاری) بود. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانشجویان مرکز آموزش عالی پلدختر (ویژه پسران) بود، که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

۱۴۰۰ مشـــغول به تحصـــیل بودند. طبق آمار مرکز آموزش عالی پلدختر، تعداد ۴۸۱ دانشجوی پسر در مقطع کارشناسی در رشته‌های تحصیلی روانشناسی، حسابداری، آموزش زبان انگلیسی، علوم ورزشی، مهندسی کشاورزی و رشته کامپیوتر در این مرکز مشغول به تحصـیل هسـتند. با توجه به اینکه بر اسـاس قاعده کلاین[1] (۲۰۱۵) به ازاء هر مسیر می‌توان حداقل ۱۰ و حداکثر ۲۰ نفر را انتخاب کرد و پژوهش حاضر دارای سیزده مسیر (نه مسیر مســـتقیم و چهار مســـیر غیرمســـتقیم) بود، حجم نمونه برابر ۲۲۵ نفر تعیین گردید (برای جلوگیری از ریزش حجم نمونه تعداد ۲۴۰ پرسـشـنامه توزیع گردید). روش نمونه‌گیری با توجه به محدودیت تردد هنگام جدی شـدن خطر کرونا در ایران به صـورت دردسـترس و پرســشــنامه آنلاین بود. بدین صـورت که پرســش‌نامه‌ها از طریق واتســاپ[2] در گروه‌های واتسـاپی که دانشـجویان در ایام آموزش مجازی به عنوان مکمل سـامانه مدیریت یادگیری الکترونیکی برای هر درس تشـکیل داده بودند، به اشـتراک گذاشـته شـد. معیارهای ورود برای شرکت‌کنندگان شامل: دانشجوی مقطع کارشناسی، تحصیل در مرکز آموزش عالی پلدختر و اعلام رضـــایت آگاهانه برای شـــرکت در مطالعه بود. عدم تمایل به تکمیل پرسشنامه آنلاین و تکمیل ناقص پرسشنامه بیش از ۵ درصد سؤالات از معیارهای خروج از پژوهش بود. در مجموع بر اساس معیارهای ورود و خروج، ۲۴۰ نفر وارد مطالعه شدند که ۱۵ نفر به خاطر تکمیل ناقص پرســـشـــنامه از مطالعه خارج و در نهایت ۲۲۵ نفر تجزیه و تحلیل شـــد. برای رعایت ملاحظات اخلاقی، عنوان پژوهش به شـــرکت‌کنندگان توضـــیح داده شـــد و به محرمانه ماندن اطلاعات اطمینان داده شـــد. برای محرمانه ماندن اطلاعات، اسامی افراد خواسته نشد. از آنجایی که داده‌ها به‌صورت پرسشنامه آنلاین فراهم شد، در نتیجه به‌گونه‌ای بود که محققان نیز اســـامی افراد و این‌که پاســـخ پرســـش‌ها متعلق به چه شـــخص خاصـــی اســـت را نمی‌دانســـتند. در این پژوهش برای تحلیل آماری داده‌ها، از شاخص‌ها و روش‌های تحلیل توصیفی- استنباطی استفاده شده است. برای به‌دست آوردن شاخص‌های توصیفی و بررسی همبستگی دوبه‌دوی متغیرهای پژوهش از روش همبستگی

1. Kline
2. WhatsApp

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

پیرسون با نرم‌افزار بسته آماری برای علوم اجتماعی[1] SPSS-۲۲ و برای بررسی برازندگی مدل از روش تحلیل مسیر با نرم‌افزار آموس[2] AMOS-۲۴ استفاده شده است. همچنین برای بررسی روابط غیرمستقیم مسیرها از روش بوت استراپ[3] استفاده شد.

ابزار

۱- پرسشنامهٔ ناگویی هیجانی تورنتو[4]: باگبی، پارکر و تیلور[5] (۱۹۹۴) این پرسشنامه را طراحی کردند که سه بُعد دشواری در توصیف احساس‌ها، تفکر عینی و دشواری در شناسایی احساس‌ها را در ۲۰ سؤال و در مقیاس لیکرت می‌سنجد. یک نمرهٔ کل نیز از جمع سه بُعد برای ناگویی هیجانی کلی به دست می‌آید. نمره‌گذاری پرسش‌نامه بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است که از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق سنجیده و بررسی می‌شود. به پاسخ «کاملاً مخالف» نمره ۱ و به پاسخ «کاملاً موافق» نمره ۵ تعلق می‌گیرد و حداقل نمره در آن ۲۰ و حداکثر ۱۰۰ است و نقطه برش آن ۶۰ است. گویه‌های ۴، ۵، ۱۰، ۱۸ و ۱۹ نمره‌گذاری معکوس دارند. هر چه افراد نمرات‌شان در این خرده‌مقیاس‌ها بیشتر باشد نشان دهنده مشکل بیشتر در زمینه بیان و تشخیص احساسات می‌باشد (باگبی و همکاران، ۱۹۹۴). تیلور، پارکر و باگبی[6] (۱۹۹۹) آلفای کرونباخ این پرسشنامه را ۰/۸۱ گزارش کردند. در نسخهٔ فارسی این مقیاس، ضریب آلفای کرونباخ برای ناگویی هیجانی کل و ۳ زیر مقیاس آن به‌ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۲، ۰/۷۵ و ۰/۷۲ محاسبه شد (تقوی، نجفی، کیان ارثی و آقایان، ۱۳۹۲). همچنین در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۳ و برای خرده مؤلفه‌های تفکر عینی، ۰/۹۱، دشواری در توصیف احساس‌ها ۰/۹۲ و دشورای در شناسایی احساس‌ها ۰/۸۸ بدست آمد که نتایج حاکی از پایایی مناسب ابزار پژوهش می‌باشد.

۲- مقیاس خطرپذیری نوجوانان ایرانی[7]: این مقیاس توسط زاده‌محمدی، احمدآبادی، پناغی و حیدری (۱۳۹۰) ساخته شده است. این مقیاس دارای ۳۸ گویه پنج گزینه‌ای از

1. Statistics Package for The Social Sciences (SPSS)
2. Analysis of Moment Structures (AMOS)
3. Bootstrap
4. Toronto Alexithymia Scale (TAS)
5. Bagby, Taylor & Parker
6.Taylor, Parker & Bagby
7. Iranian Adolescents Risk Taking Scale (IARS)

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

کاملاً موافق (۴) تا کاملاً مخالف (۰) است که هفت دسته از رفتارهای پرخطر شامل گرایش به مواد مخدر، مصرف الکل، سیگار کشیدن، خشونت، رابطه و رفتار جنسی، رابطه با جنس مخالف و رانندگی خطرناک را می‌سنجد. کمترین نمره ۰ و بیشترین نمره ۱۵۲ است و نمرات بالاتر نشان دهنده سطح بالای گرایش به رفتارهای پرخطر است. زاده‌محمدی و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی با هدف سنجش ضریب اعتبار و روایی مقیاس خطرپذیری جوانان و شاخص‌های آن به این نتیجه دست یافتند که شش عامل مقیاس، روی هم رفته ۵۷/۳۲ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کنند. تحلیل عاملی تأییدی، نتایج حال از تحلیل عاملی اکتشافی را تأیید کرد و مدل بدست آمده با داده‌های پژوهش برازش داشت. میزان آلفای کرونباخ برای مقیاس کل خطرپذیری ۰/۹۳، گرایش به الکل ۰/۹۳، رانندگی خطرناک ۰/۸۸، سیگار ۰/۹۱، مواد مخدر ۰/۸۳، خطرپذیری جنسی ۰/۸۵ و خشونت ۰/۷۷ محاسبه کرد. همچنین در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۴ و برای خرده مؤلفه‌های بین ۰/۸۵ تا ۰/۹۴ به‌دست آمد که نتایج حاکی از پایایی مناسب ابزار پژوهش می‌باشد.

۳- سیاهه سبک‌های هویت[1]: این پرسش‌نامه توسط برزونسکی (۱۹۹۲) طراحی شده است و شامل ۴۰ گویه می‌باشد که چهار سبک هویت (اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم-اجتنابی و تعهد) در طیف پنج درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالف (نمره ۱) تا کاملاً موافق (نمره ۵) را می‌سنجد. هر خرده مقیاس دارای ۱۰ گویه می‌باشد که کمترین نمره در هر سبک ۱۰ و بیشترین نمره ۵۰ است. کراستی، رابینی، برزونسکی و میوز[2] (۲۰۰۹) ضرایب آلفای کرونباخ این پرسشنامه را برای سبک‌های هویت اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم-اجتنابی و سبک هویت متعهد به ترتیب برابر با ۰/۶۴، ۰/۵۸، ۰/۷۵، و ۰/۷۲ گزارش کرده‌اند. در ایران پژوهشگران این پرسشنامه را مورد استفاده قرار داده و شواهد قابل قبولی از روایی و پایایی آن ارائه کرده‌اند. غرایی، عاطف وحید، دژکام و محمدیان (۱۳۸۴) نیز ضرایب پایایی این پرسشنامه را برای سبک‌های هویت اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم-

1. Identity Styles Inventory (ISI)

2. Crocetti, Rubini, Berzonsky & Meeus

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

اجتنابی و سبک هویت متعهد به ترتیب برابر با ۰/۷۵، ۰/۷۲، ۰/۸۱ و ۰/۸۵ گزارش کرده‌اند. همچنین در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای سبک‌های هویت اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم- اجتنابی و سبک هویت متعهد به ترتیب برابر با ۰/۸۵، ۰/۸۴، ۰/۸۰ و ۰/۸۹ به‌دست آمد که نتایج حاکی از پایایی مناسب ابزار پژوهش می‌باشد.

یافته‌ها

متغیرهای حاضر در این پژوهش مشتمل بر گرایش به رفتارهای پرخطر به عنوان متغیر درون‌زاد، ناگویی هیجانی به عنوان متغیر واسطه‌ای و سبک‌های هویت (اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم، اجتنابی) به عنوان متغیرهای برون‌زاد پژوهش بودند.

جدول ۱ ویژگی‌های جمعّیت‌شناختی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱: توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان بر حسب رشته تحصیلی

رشته تحصیلی	روان‌شناسی	حسابداری	زبان انگلیسی	علوم ورزشی	کامپیوتر	مهندسی کشاورزی	جمع
تعداد	۷۳	۴۳	۳۸	۳۱	۲۸	۱۲	۲۲۵
درصد	۳۲/۴	۱۹/۱	۱۶/۹	۱۳/۸	۱۲/۴	۵/۳	۱۰۰

همانطور که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود ۳۲/۴ درصددانشجوی رشته روانشناسی، ۱۹/۱ درصد دانشجوی رشته حسابداری، ۱۶/۹ درصد دانشجوی رشته آموزش زبان انگلیسی، ۱۳/۸ درصد دانشجوی رشته علوم ورزشی، ۱۲/۴ درصد دانشجوی رشته کامپیوتر و ۵/۳ درصد دانشجوی رشته مهندسی کشاورزی بودند.

در جدول ۲ میانگین، انحراف استاندارد، کجی، کشیدگی و ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

جدول ۲: میانگین، انحراف استاندارد، کجی، کشیدگی و ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱.سبک اطلاعاتی	۱					
۲. سبک هنجاری	۰/۷۲**	۱				
۳. سبک سردرگم/ اجتنابی	۰/۲۱**	۰/۳۲**	۱			
۴. تعهد	۰/۷۱**	۰/۶۳**	-۰/۲۰**	۱		
۵. ناگویی هیجانی	-۰/۰۸	-۰/۰۶	۰/۴۴**	-۰/۳۷**	۱	

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

جدول ۲: میانگین، انحراف استاندارد، کجی، کشیدگی و ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۶. گرایش به رفتارهای پرخطر	۰/۲۷**-	۰/۳۳**-	۰/۳۵**	۰/۵۴**-	۰/۴۱**	۱
میانگین	۳/۵۱	۳/۵۲	۲/۸۲	۳/۵۷	۲/۶۵	۲/۰۱
انحراف استاندارد	۰/۶۸	۰/۶۸	۰/۶۲	۰/۶۷	۰/۵۰	۰/۶۹
کجی	۱/۰۳-	۰/۸۶-	۰/۰۲-	۰/۱۸-	۰/۱۵-	۰/۵۳
کشیدگی	۱/۵۴	۱/۴۱	۰/۶۲	۰/۵۱-	۰/۱۰-	۰/۵۷-

* p<۰/۰۵ **p< ۰/۰۱

چنانچه از جدول ۲ مشاهده می‌شود، به جزء رابطه بین سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری با ناگویی هیجانی بقیه روابط بین متغیرها معنی‌دار می‌باشند (p < ۰/۰۱). برای آزمون مدل فرضی، چند مفروضه اصلی معادلات ساختاری شامل داده‌های گمشده[1]، نرمال بودن[2] و هم خطی چندگانه[3] بررسی شد. در پژوهش حاضر از روش جایگزینی[4] داده‌های گمشده با میانگین استفاده شد و جهت بررسی نرمال بودن متغیرها از کجی و کشیدگی متغیرها استفاده گردید. دامنه مقادیر ضریب کجی از ۱/۰۳- تا ۰/۵۳ و دامنه مقادیر ضریب کشیدگی از ۰/۵۷- تا ۱/۵۴ بود. درمجموع مقادیر کجی و کشیدگی مربوط به تمام متغیرهای مشاده شده، کمتر از یک بود که بیانگر آن است که توزیع هیچ‌کدام از متغیرهای مشاهده شده، تفاوت معنی‌دار با توزیع نرمال ندارد. هم‌خطی چندگانه متغیرهای پیش‌بین نیز با استفاده از آماره اغماض یا تحمل[5] و عامل تورم واریانس[6] بررسی شد. نتایج نشان داد که مقادیر ارزش‌های تحمل به‌دست‌آمده برای متغیرها بالای ۰/۱۰ و در دامنه ۰/۳۵ تا ۰/۵۸ بود که نشان‌دهنده نبود هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین است. همچنین مقدار عامل تورم واریانس به‌دست‌آمده برای متغیرها کوچک‌تر از ۱۰ و در دامنه ۰/۴۲ تا ۳/۲۶ بود که بیانگر نبود هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین است.

1. missing
2. normality
3. multicollinearity
4. replacement
5. tolerance
6. Variance Inflation Factor (VIF)

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

مدل پیشـــنهادی اولیه دارای برازش در برخی از شـــاخص‌ها نبود. ازاین‌رو، به کمک شاخص‌های اصلاحی[1] پیشنهادی بین بعضی از خرده‌مؤلفه‌های گرایش به رفتارهای پرخطر (دوســتی با جنس مخالف و رفتار جنســی؛ رانندگی خطرناک و خشــونت؛ مصــرف مواد مخدر و رانندگی خطرناک و دوســتی با جنس مخالف و مصــرف مواد مخدر) روابط دوطرفه برقرار شـد. شـاخص‌های برازندگی مدل پیشـنهادی و مدل اصـلاح شـده نهایی در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: شاخص‌های برازندگی مدل‌های پیشنهادی و اصلاح شده

شاخص	χ^2	df	P	χ^2/df	RMSEA	GFI	AGFI	CFI	NFI	IFI	TLI
مدل پیشنهادی	۲۴۱/۸۸	۶۶	۰/۰۰۱	۳/۶۶	۰/۱۰۹	۰/۸۷	۰/۸۰	۰/۹۰	۰/۸۷	۰/۹۰	۰/۸۶
مدل اصلاح شده	۱۵۱/۰۷	۶۲	۰/۰۰۱	۲/۴۴	۰/۰۸	۰/۹۲	۰/۸۶	۰/۹۵	۰/۹۲	۰/۹۵	۰/۹۳
مقدار مطلوب	–	–	>۰/۰۵	<۳	<۰/۰۸	>۰/۹۰	>۰/۸۵	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰

نتایج جدول بالا حاکی از آن اســت که همه‌ی شــاخص‌ها در حد مطلوب گزارش شــده‌اند و مدل نهایی با داده‌ها برازش مطلوب دارد. از این رو، با توجه به شــاخص‌های برازش می‌شود استنباط کرد فرضیه اصلی پژوهش که درباره برازش مدل مفهومی بوده با تعدیل‌های در نظر گرفته شــده، مورد پذیرش واقع می‌شــود. مدل اصــلاح شــده نهایی در حالت ضرایب استاندارد، در شکل ۱ نشان داده شده است.

1. modification indices

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

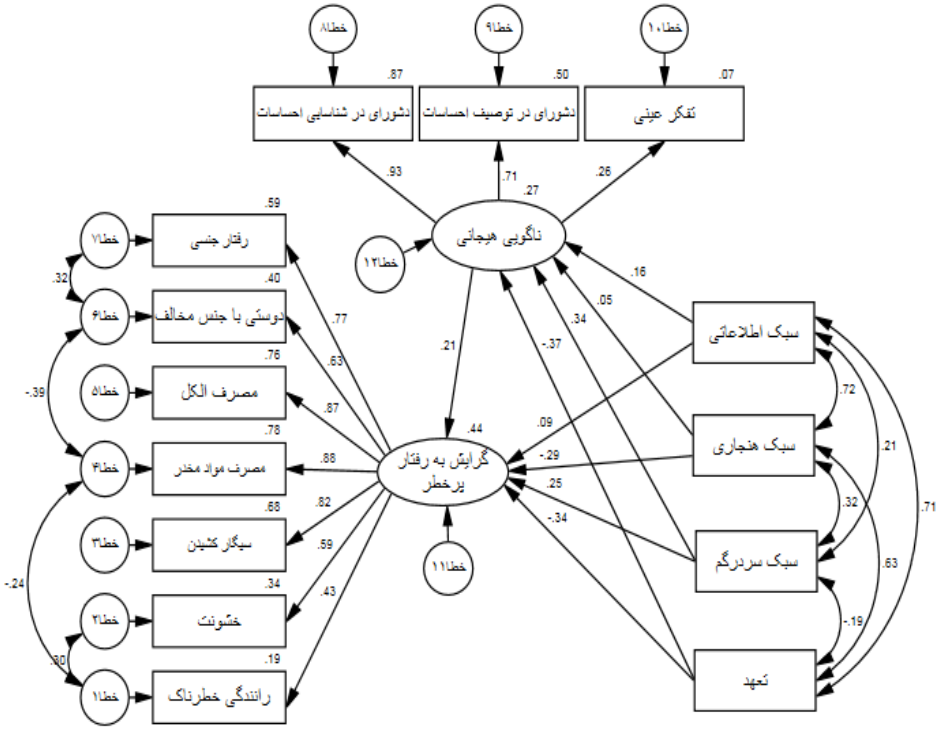

شکل ۱: مدل اصلاح شده نهایی تأثیر سبک‌های هویت بر گرایش به رفتارهای پرخطر با میانجی‌گری ناگویی هیجانی

همان‌طور که در شکل ۱ مشاهده می‌شود سبک هویت هنجاری (P=۰/۰۰۳، β =-۰/۲۹)؛ سبک هویت سردرگم (P=۰/۰۰۳، β =۰/۲۵) و تعهد (P=۰/۰۰۳، β =-۰/۳۴) دارای اثر معنی‌داری بر گرایش به رفتارهای پرخطر بودند، اما سبک هویت اطلاعاتی بر گرایش به رفتارهای پرخطر اثر مستقیم نداشتند. سبک هویت سردرگم (P=۰/۰۰۱، β =۰/۳۴) و تعهد (P=۰/۰۰۲، β =-۰/۳۷) دارای اثر معنی‌داری بر ناگویی هیجانی بودند، اما سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری بر ناگویی هیجان اثر مستقیم نداشتند. همچنین ناگویی هیجانی (P=۰/۰۰۶، β =۰/۲۱) اثر معنی‌داری بر گرایش به رفتارهای پرخطر داشت. جدول ۴ نتایج حاصل از روش بوت استراپ را برای روابط واسطه‌ای نشان می‌دهد.

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

جدول ٤: ضریب مسیر غیرمستقیم مدل نهایی گرایش به رفتارهای پرخطر با استفاده از روش بوت‌استراپ

مسیر			β	فاصله اطمینان ۹۵٪		سطح معنی‌داری
متغیر پیش بینی	متغیر واسطه	متغیر ملاک		حد بالا	حد پایین	
سبک اطلاعاتی	ناگویی هیجانی	گرایش به رفتارهای پرخطر	۰/۰۱۱	۰/۰۴۶	-۰/۰۴۳	۰/۷۱۶
سبک هنجاری			۰/۰۳۳	۰/۱۱۸	-۰/۰۱۸	۰/۲۶۵
سبک سردرگم			۰/۰۷	۰/۱۴۳	۰/۰۱۴	۰/۰۱۱
تعهد			-۰/۰۷۷	-۰/۰۱۱	-۰/۱۵۴	۰/۰۲

نتایج غیرمستقیم مدل پژوهش نشان داد که سبک هویت سردرگم از طریق میانجی‌گری ناگویی هیجانی اثر غیرمستقیم بر گرایش به رفتارهای پرخطر دارد؛ زیرا نتایج آزمون بوت استروپ برای اثر غیرمستقیم نشان داد که حد پایین و حد بالای این ضریب مسیر، صفر را دربر نمی‌گیرد ۰/۰۷ (۰/۱۴۳ ~ ۰/۰۱۴ :۹۵ درصد CI)؛ همچنین تعهد از طریق میانجی‌گری ناگویی هیجانی اثر غیرمستقیم بر گرایش به رفتارهای پرخطر دارد؛ زیرا نتایج آزمون بوت استروپ برای اثر غیرمستقیم نشان داد که حد پایین و حد بالای این ضریب مسیر، صفر را دربر نمی‌گیرد ۰/۰۷۷- (۰/۰۱۱- ~ ۰/۱۵۴- :۹۵ درصد CI). سبک هویت اطلاعاتی و سبک هنجاری از طریق میانجی‌گری ناگویی هیجانی اثر علی و غیرمستقیم بر گرایش به رفتارهای پرخطر نداشتند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر تعیین نقش میانجی ناگویی هیجانی در رابطه بین سبک‌های هویت با گرایش به رفتارهای پرخطر در دانشجویان پسر بود. یافته اول نشان داد سبک‌های هویت هنجاری، سردرگم- اجتنابی و سبک هویت تعهد بر گرایش به رفتارهای پرخطر اثرمستقیم و معنی‌داری دارند. این یافته با نتایج پژوهش‌های جوهری‌فرد و همکاران (۱۴۰۰)، رضاپور میرصالح و همکاران (۱۳۹۷)، داودی و همکاران (۱۳۹۶) و گاوریل‌فرید و همکاران (۲۰۱۸) همسو و مغایر با نتایج محمدی، ایزدپناه، فاضلی مهرآبادی، پناغی و قدیری (۱۳۹۰) است. در تبیین یافته بدست آمده مبنی بر اثرمستقیم و مثبت سبک‌های هویت

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

سردرگم- اجتنابی و اثرمستقیم و منفی سبک‌های هویت هنجاری و تعهد بر گرایش به رفتارهای پرخطر می‌توان گفت هویت از علائم سلامت روانی است (اریکسون[1]، ۱۹۸۶). پژوهش‌ها بیانگر این هستند که کمترین سطح سلامت روانی مربوط به افراد دارای هویت سردرگم است و افراد دارای هویت هنجاری بالاترین سطح سلامت روانی دارند (مارسیا[2]، ۱۹۶۶؛ مئوس[3]، ۱۹۹۶). تعهدات هویتی به عنوان راهنما و استانداردهایی برای تصمیم‌گیری و حل مسأله به کار می‌رود (برزونسکی، ماسک و نورمی[4]، ۲۰۰۳). با توجه به رابطه تعهد با هویت هنجاری و اطلاعاتی می‌توان اثر تعهد بر گرایش به رفتارهای پرخطر را بر اساس سبک‌های هویت تفسیر نمود (برزونسکی و کوک[5]، ۲۰۰۰). افراد هنجاری، مسئولیت‌پذیر و سازگار هستند و با درونی کردن ارزش‌ها و باورهای «دیگران مهم» با موضوعات مربوط به هویت به صورت خودکار مواجه می‌باشند (برزونسکی و کوک، ۲۰۰۰)؛ بنابراین طبیعی می‌نماید که افراد با سبک هویت هنجاری گرایش به رفتارهای پرخطر کمتری داشته باشند. بر طبق فرایندها و بروندادهای پژوهشی، افراد دارای سبک هویت سردرگم بیشترین رفتارهای مخاطره‌آمیز دارند و این افراد به شدت تحت تأثیر رفتارهای ناسالم گروه همسالان قرار می‌گیرند و در حل مسائل و بحران‌های تحولی خود ناموفق هستند (کلیس[6] و همکاران، ۲۰۱۵). لذا جوانان دارای سبک هویت سردرگم-اجتنابی، از مواجهه با مسائل و تعارضات مربوط به هویت فرار می‌کنند و رفتارشان بر اساس عوامل محیطی و لذت‌طلبی مشخص می‌گردد (نیر، جیمز و سانتهوش[7]، ۲۰۱۵). بر همین اساس افرادی که لذت‌طلب هستند بیشتر به سمت رفتارهای پرخطری همچون رابطه جنسی بدون محافظت، رانندگی خطرناک، سوء مصرف مواد مخدر و سیگار در نوجوانی و جوانی می‌روند. در واقع افراد دارای سبک هویت سردرگم به دلیل عدم جستجوگری و کاوش برای ایجاد یک هویت منسجم و موفق، علائم روان‌شناختی منفی و رفتارهای پرخطر بیشتری از خود نشان می‌دهند (گاوریل‌فرید و همکاران، ۲۰۱۸). سبک هویت تعهد دارای اثر علّی مستقیم و منفی بر

1. Erikson
2. Marcia
3. Meeus
4. Berzonsky, Macek & Nurmi
5. Kuk
6. Claes
7. Nair, James & Santhosh

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

گرایش به رفتارهای پرخطر بود. شاید بتوان این امر را به ویژگی‌های تعهد که همان مهار، ارزیابی و خودنظم‌دهی است نسبت داد. علاوه بر آن تعهد، یک چارچوب ارجاعی است که بر جهت‌گیری‌های فرد نیز اثر دارد. قسمتی از فرایند شکل‌گیری هویت، رفتارهای پرخطری مثل روابط جنسی ناسالم، خشونت، مصرف مواد و الکل و سیگار کشیدن است (محمدخانی و همکاران، ۱۳۹۸). بنابراین به نظر می‌رسد که وجود یک چارچوب ارجاعی هدفمند جهت تنظیم رفتارهای فرد مهمترین عامل در افزایش برآورد مثبت فرد از توانمندهای رفتاری خود باشد که این عامل می‌تواند باعث کاهش رفتارهای پرخطر شود. اما همانطور که نتایج نشان داد سبک هویت اطلاعاتی بر گرایش به رفتارهای پرخطر اثر مستقیم نداشت. این یافته با نتایج پژوهش‌های جوهری‌فرد و همکاران (۱۴۰۰)، رضاپور میرصالح و همکاران (۱۳۹۷)، داودی و همکاران (۱۳۹۶) و گاوریل‌فرید و همکاران (۲۰۱۸) ناهمسو می‌باشد. دلیل این را می‌توان بیش از همه از وزن بالای سبک‌هویت سردرگم در پیش‌بینی گرایش به رفتارهای پرخطر نسبت به سایر سبک‌های هویت دانست.

یافته دوم پژوهش نشان داد که سبک هویت تعهد اثر مستقیم منفی و معنی‌دار بر ناگویی هیجانی و سبک هویت سردرگم- اجتنابی اثر مستقیم مثبت و معنی‌دار بر ناگویی هیجانی دانشجویان دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های قنادزادگان و همکاران (۱۳۹۷)، حاتمی (۱۳۹۴) و دی‌براردیس و همکاران (۲۰۱۵) همسو می‌باشد. به اعتقاد آرنت[1] (۲۰۰۰) دستیابی به هویت یک تکلیف تحولی بهنجار در اواخر نوجوانی و اوایل بزرگسالی است. دستیابی به هویت از طریق توانایی ایجاد تعهد، غرق شدن در حوزه روابط نزدیک، برنامه‌ریزی برای آینده، ارائه برنامه‌های آموزشی یا جمع‌آوری تجارب پیرامون کار مشخص می‌شود (جانکووسکی[2]، ۲۰۱۳). سبک‌های مختلف هویتی، تجارب افراد (مثل تجربه هیجانات)، نحوه مدیریت و تنظیم آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهند. تنظیم عواطف و احساسات فرد به اهداف فرد بستگی دارد. ارزش‌ها و اهداف و باورهای فرد بر مکانیسم‌های تنظیم هیجانات مؤثر است. احساس تعهد، هنجارها و قوانین و اطلاعاتی که فرد دریافت می‌کند بر نشان دادن و یا سرکوب احساسات و تنظیم آن تأثیر دارد. علاوه بر

1. Arnett
2. Jankowski

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

این به عقیده‌ی برزونسکی (۲۰۰۱) به نظر می‌رسد الگوی هویت اجتنابی با اختلالات روانی گوناگونی مانند اضطراب و افسردگی رابطه دارد و بی‌ثباتی هیجانی، بلاتکلیفی، رهاکردن تکالیف، عزت نفس پایین و بی‌انگیزگی از نشانه‌های افراد دارای اختلالات خلقی و اضطراب است. این ویژگی‌ها باعث افت تحصیلی و مانع موفقیت فرد می‌شوند. همچنین اهمال‌کاری و به تأخیر انداختن امور از ویژگی‌های دیگر افراد داری سبک هویت سردرگم- اجتنابی می‌باشد (برزونسکی و کینی، ۲۰۱۹)، در هنگامی که امکان اهمال‌کاری وجود نداشته باشد، در تصمیم‌گیری بیشتر به شرایط و پیامدهای محیطی تکیه خواهند کرد (مورسونیول، اوکار و کونال[1]، ۲۰۲۰). در هنگامی تصمیم گرفتن، ترس و اضطراب زیادی دارند و در این شرایط بیشتر از راهبردهای ناکارآمدی مانند اجتناب و عذرتراشی استفاده می‌کنند، رفتار آنها بستگی به محیط دارد و دارای الگوی مشخصی نمی‌باشد (باباخانی، اسدی نیازی، علیزاده ذکریا و بختیاری ارکسی، ۱۳۹۵). افراد دارای سبک سردرگم- اجتنابی رفتارهای باثبات و به هنجار نداشته و در زندگی خود نیز رضایت مناسبی را گزارش نمی‌کنند که مجموعه این عوامل باعث گرایش افراد به رفتارهای پرخطر می‌گردد. همچنین در تبیین اثر مستقیم سبک هویت تعهد بر ناگویی هیجانی می‌توان گفت، با توجه به این که تعهد به طرفداری و تابعیت از مجموعه‌ای از احکام، اهداف و ارزش‌ها اشاره می‌کند (سونن، برزونسکی، ونستینکیست، بیرز و گوسنز[2]، ۲۰۰۵)، که اعتماد به نفس از آن منتج می‌شود (کراستی و همکاران، ۲۰۰۹)؛ لذا افراد با سبک هویت تعهد به تصمیماتی که در زندگی می‌گیرند، دید مثبت‌تری دارند و از زندگی بهتری برخوردار هستند. این افراد با توجه به ارتباط احساسات مثبت و سلامت روان‌شناختی با بهزیستی روان‌شناختی، شادکامی بیشتری را تجربه می‌کنند (شهرآرای، ۱۳۸۴). در نتیجه عوامل مثبت بیشتری را تجربه خواهند کرد و قادر به کنترل و تنظیم هیجان‌ها و عواطف منفی خویش هستند.

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

1. Morsünbül, Uçar & Konal

2. Soenens, Berzonsky, Vansteenkistte, Beyers & Goossennse

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

سومین یافته پژوهشی حاکی از آن است که ناگویی هیجانی اثر مستقیم مثبت و معنی‌داری بر گرایش به رفتارهای پرخطر دارد. یافته بدست آمده با نتایج پژوهش‌های سیمون و همکاران (۲۰۱۹)، لی (۲۰۱۶)، پیرعین‌الدین و همکاران (۱۳۹۸)، میکائیلی و همکاران (۱۳۹۸) و نیک‌منش و مهرانفر (۱۳۹۶) همسو می‌باشد. ناگویی هیجانی به عنوان نارسایی در فهم، وصف و پردازش هیجان، سبب گرایش برخی افراد به رفتارهای پرخطر (وابستگی به مواد) می‌شود و از آنجایی که افراد دارای ناگویی هیجانی، برانگیختگی‌های هیجانی و نشانه‌های جسمانی را بد تفسیر می‌نمایند، ناتوانی هیجانی را از طریق شکایت‌های جسمی نشان می‌دهند و در اقدامات درمانی نیز به دنبال درمان نشانه‌های بدنی هستند (هابسون و همکاران، ۲۰۱۸). در واقع افراد با ناگویی هیجانی بالا به دلیل اینکه در بیان هیجانات دچار نقص هستند و بدنشان از طرف آنها احساس خود را بیان می‌نماید؛ لذا احتمال خوددرمانی و گرایش به رفتارهای پرخطر (مصرف مواد، سیگار و مصرف الکل و ....) در آنها وجود دارد (زاماریولا، ولمینکس، کورنیل و لومینت[1]، ۲۰۱۸؛ هونکالامپی، دی برادیس، ویلانت و ویناماکی[2]، ۲۰۱۸؛ گائو[3] و همکاران، ۲۰۱۸).

یافته پایانی پژوهش نشان داد که ناگویی هیجانی در رابطه سبک‌های هویت (سردرگم- اجتنابی و تعهد) با گرایش به رفتارهای پرخطر نقش میانجی دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های سیمون و همکاران (۲۰۱۹)، گاوریل‌فرید و همکاران (۲۰۱۸)، لی (۲۰۱۶)، دی‌براردیس و همکاران (۲۰۱۵)، جوهری‌فرد و همکاران (۱۴۰۰)، پیرعین‌الدین و همکاران (۱۳۹۸) و قنادزادگان و همکاران (۱۳۹۷) همسو می‌باشد. افرادی که ناگویی هیجانی بالاتری دارند در بیشتر مواقع برای بروز مهارت‌ها و شایستگی‌های خود در اجتماع با مشکلات خاصی روبرو هستند و برای رسیدن به اهداف خود راه‌های ناکارآمد و سخت‌تری را انتخاب خواهند کرد. ناگویی هیجانی به دلیل اینکه با نوسانات خلقی رابطه عمیقی دارد، ممکن است باعث بروز اختلالاتی در کارکرد شخصی و اجتماعی افراد شود

1. Zamariola, Vlemincx, Corneille & Luminet
2. Honkalampi, De Berardis, Vellante & Viinamäki
3. Gao

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

(ایزکی[1] و همکاران، ۲۰۱۵). کسانی که ناگویی هیجانی بالایی دارند اکثراً دارای سبک هویت سردرگم- اجتنابی هستند، معمولا در تصمیم‌گیری‌ها دچار مشکل بوده و نمی‌توانند خود را به صورت مناسبی ابراز کنند، در واقع این افراد معمولاً در میزان ناگویی هیجانی هم از سطح بالاتری برخوردارند و نمی‌توانند عواطف خود را به درستی مدیریت کرده و یا آنها را به هنگام و به شکل درست ابراز کنند (دی‌براردیس و همکاران، ۲۰۱۵). بر اساس نتایج پژوهش براون و کیمبال[2] (۲۰۱۳) افراد به منظور مقابله با هیجان‌های منفی خود ممکن است به راهکارهای ناسازگار مانند رفتارهای پرخطر روی بیاورند. در همین راستا فرض بر این است که این رفتارها در دوره جوانی به منظور تلاش برای سازگاری با آشفتگی‌های روان‌شناختی بروز می‌کنند (جاکوبسن، موهلنکامپ، میلر و ترنر[3]، ۲۰۰۸).

همچنین در تبیین نقش میانجی ناگویی هیجانی در رابطه بین سبک هویت تعهد با گرایش به رفتارهای پرخطر می‌توان اظهار داشت که سبک هویت تعهد سازش‌یافته‌ترین سبک هویت‌یابی در افراد می‌باشد و در واقع این نوع سبک هویت یک راهبرد حل مسئله می‌باشد (سونن و همکاران، ۲۰۰۵)، این دسته از افراد در مواجهه با مسائل تصمیم‌گیری هوشمندانه دارند، دارای خودمختاری عاطفی هستند و از خودنظم‌دهی و سطح تعهد بالایی برخوردارند. این افراد به واسطه ارزش‌های شخصی، اهداف و معیارهایی که برای خودشان ارزشمند است خود را معرفی می‌کنند و به دنبال معنا در زندگی و تجدید نظر در ساختارهای ذهنی خود هستند (رحیمی‌نژاد، زالی‌زاده و علیپور، ۱۳۹۴). بنابراین با توجه به پایبندی به ارزش‌ها و اهداف شخصی خود در پی رسیدن به اهداف‌شان هستند و زمانی که در مسیر رسیدن به این اهداف با مانعی مواجهه می‌شوند برای مقابله با این مانع از روش‌های عقلانی استفاده می‌کنند و درگیر عواطف منفی نمی‌شوند؛ لذا وقتی جوانان از این نوع سبک سازنده و کارآمد استفاده می‌کنند، از توانایی رویارویی با مسائل و مشکلات دوره جوانی بیشتری برخوردار هستند و می‌توانند به راحتی این مشکلات را تحمل کنند و به واسطه همین توانمندی‌ها قادر به درک، ارزیابی و تنظیم هیجانی خود هستند که مجموعه

1. Izci
2. Brown & Kimball
3. Jacobson, Muehlenkamp, Miller & Turner

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

این عوامل می‌تواند باعث شود افراد کمتر درگیر رفتارهای پرخطر در دوره جوانی شوند. لذا منطقی است ناگویی هیجانی در رابطه بین سبک هویت تعهد و گرایش به رفتارهای پرخطر در جوانان نقش میانجی داشته باشد.

یکی از مهمترین محدودیت‌های این پژوهش انجام آن بر روی دانشجویان پسر بود. همچنین اجرای میدانی آن در دوران شیوع کرونا ویروس و به‌صورت آنلاین بوده است که این امر تنها افرادی را قادر به شرکت در پژوهش و پاسخگویی به سؤالات می‌کرده است که به اینترنت دسترسی داشته‌اند. محدودیت دیگر وجود پرسش‌های مستقیم در مورد گرایش به رفتارهای پرخطر بود که این سؤالات با توجه به بار ارزشی که دارند ممکن است باعث خوب نمایی اجتماعی شود و افراد صادقانه جواب ندهند که این محدودیت‌ها نیز می‌تواند خارج از اختیار پژوهشگر محسوب شوند. برمبنای نتایج به‌دست آمده از این مطالعه، پیشنهاد می‌شود نظر به اینکه سبک‌های هویت از سنین پایین شکل می‌گیرند، آموزش لازم به والدین در زمینه سبک‌های فرزندپروری در دستور کار دست‌اندارکاران آموزشی قرار گیرد. با توجه به نقش صدا و سیما در آگاه‌سازی و ترویج سبک‌های هویت صحیح از طریق آموزش‌های غیرمستقیم مثل فیلم‌ها و سریال‌ها؛ کارگروهایی شامل روان‌شناسان و مشاوران و متخصصان آسیب‌های اجتماعی در شبکه‌های مختلف صدا و سیما تشکیل گردد و در جهت تدوین چنین آموزش‌هایی برنامه‌ریزی ضروری را فراهم نمایند.

تشکر و قدردانی

نویسنده مراتب تشکر خود را از دانشجویانی که در جمع‌آوری اطلاعات نقش داشته‌اند، اعلام می‌دارند.

منابع

احمدی، حبیب و معینی، مهدی (۱۳۹۴). بررسی رابطه مهارت‌های اجتماعی و رفتارهای پرخطر جوانان: مطالعه موردی شهر شیراز. *پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران*، ۴(۱)، ۲۴-۱.

آقایار، سیروس و شریفی درآمدی، پرویز (۱۳۹۴). *هوش هیجانی: کاربرد هوش در قلمرو هیجان*. تهران: انتشارات سپاهان.

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

باباخانی، نرگس؛ اسدی‌نیازی، شادی؛ علیزاده ذکریا، رامین و بختیاری ارکسی، حمید (۱۳۹۵). رابطه‌ی سبک‌های هویتی با رضایت زناشویی در زوج‌های متأهل شهر تهران. *اصول بهداشت روانی*، ۱۸(۱)، ۴۷۷-۴۷۱.

براتی، مجید؛ فتحی، نسیم؛ احمدپور، احسان و جورمند، هانیه (۱۳۹۸). بررسی ارتباط سواد سلامت و رفتار ارتقاء دهنده سلامت در دانشجویان علوم پزشکی همدان. *فصلنامه سواد سلامت*، ۴(۳)، ۳۷-۲۵.

بهبودی، معصومه و احمدی طهور سلطانی، محسن (۱۳۹۴). پیش‌بینی تمایل به مصرف مواد در دانشجویان بر اساس عوامل خطرساز و محافظت کننده. *مجله تحقیقات علوم رفتاری*، ۱۳(۱)، ۹۹-۸۹.

پیرعین الدین، سعید؛ محسن‌زاده، فرشاد و زهراکار، کیانوش (۱۳۹۸). نقش نظارت والدینی، عزت نفس و ناگویی خلقی در پیش‌بینی رفتارهای پرخطر و هم‌نشینی با همسالان بزهکار در نوجوانان تک‌والد. *مجله طب نظامی*، ۹(۲)، ۱۱۸-۱۱۱.

تقوی، ملیحه؛ نجفی، محمود؛ کیان‌ارثی، فرحناز و آقایان، شاهرخ (۱۳۹۲). مقایسهٔ ناگویی خلقی، سبک‌های دفاعی و اضطراب صفت حالت در بیماران مبتلا به اختلال اضطراب فراگیر، افسردگی اساسی و افراد عادی. *مجله روان‌شناسی بالینی*، ۵(۲)، ۷۶-۶۷.

جوهری‌فرد، معصومه؛ زهراکار، کیانوش؛ فرخی، نورعلی و مردانی‌راد، مژگان (۱۴۰۰). بررسی مدل علّی گرایش به رفتارهای پرخطر نوجوانان بر اساس باورهای فراشناختی و سبک‌های هویت با میانجی‌گری افکار منفی تکرار شونده و تاب‌آوری. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۲(۴۷)، ۱۹۴-۱۶۱.

حاتمی، حمیدرضا (۱۳۹۴). مدل ساختاری ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های هویتی با میانجی‌گری ناگویی هیجانی در افکار خودکشی سربازان. *فصلنامه روان‌شناسی نظامی*، ۶(۲۳)، ۵۷-۴۱.

حاجیانی، ابراهیم (۱۳۸۸). *جامعه‌شناسی هویت ایرانی*. تهران: پژوهشکدهٔ تحقیقات.

خجندی، غلامعلی؛ بانشی، محمدرضا؛ شریفی، حمید و محسنی، شکرالله (۱۳۹۷). بررسی شیوع رفتارهای پرخطر در دانشجویان دانشگاه‌های آزاد و پیام‌نور شهرستان رودان. *مجله طب پیشگیری*، ۵(۲)، ۵۲-۴۴.

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

داودی، فریبا؛ مهرابی‌زاده هنرمند، مهناز و هاشمی، سید اسماعیل (۱۳۹۶). رابطه علّی سبک های والدگری و سبک دلبستگی ناایمن با آمادگی به اعتیاد، از طریق میانجی گری ویژگی های شخصیتی و سبک های هویت در دانشجویان. *فصلنامه علمی اعتیادپژوهی*، ۱۱(۴۲)، ۱۴۰-۱۲۵.

رحیمی‌نژاد، عباس؛ زالی‌زاده، محسن و علیپور، احمد (۱۳۹۴). رابطه سبک‌های هویت با حضور و جستجوی معنای زندگی. *فصلنامه علمی پژوهشی علوم روان‌شناختی*، ۱۴(۵۶)، ۵۱۶-۵۰۴.

رضاپور میرصالح، یاسر؛ فتوحی اردکانی، زهرا و پورصادقی زارچ، سعیده (۱۳۹۷). *رابطه بین سبک‌های هویتی و هوش هیجانی با رفتارهای پرخطر در دانش‌آموزان تیزهوش*. همایش ملی روان‌شناسی و سلامت با محوریت خانواده و زندگی سالم، شیراز.

زاده‌محمدی، علی؛ احمدآبادی، زهره؛ پناغی، لیلی و حیدری، محمود (۱۳۹۰). ساخت و هنجاریابی مقیاس خطرپذیری جوانان. *مجلهٔ روانشناسی*، ۱۵(۲)، ۱۴۶-۱۲۹.

زارعی، عارف؛ باقرزاده، راضیه؛ غریبی، طیبه و روانی‌پور، مریم (۱۳۹۹). گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان شهر بوشهر و عوامل مرتبط با آن. *دو ماهنامه طب جنوب*، ۲۳(۶)، ۵۵۴-۵۶۸.

شهرآرای، مهرناز (۱۳۸۴). *روان‌شناسی رشد نوجوان: دیدگاهی تحولی*. تهران: نشر علم.

صادقپور، رقیه؛ فرهنگی، عبدالحسین و تیزدست، طاهر (۱۳۹۷). رابطه علایم جسمانی‌سازی با دشواری در تنظیم هیجان، ناگویی خلقی و رویدادهای آسیب‌زا در نوجوانان بزهکار. *طب انتظامی*، ۷(۳)، ۱۲۸-۱۲۳.

صدیقی ارفعی، فریبرز؛ گنجی، محمد؛ یزدانی‌ورزنه، محمدجواد و نادی راوندی، مریم (۱۴۰۰). رابطهٔ سبک‌های هویت با جهت‌گیری مذهبی در دانشجویان. *جامعه‌شناسی کاربردی*، ۳۲(۱)، ۲۲-۱.

عارف‌نژاد، سعید؛ هاشمی، تورج و واحدی، شهرام (۱۳۹۴). *بررسی میزان شیوع رفتارهای پرخطر در بین دانش‌آموزان دوره متوسطه و عوامل جمعیت‌شناختی مرتبط*. کنفرانس بین‌المللی علوم انسانی، روان‌شناسی و علوم اجتماعی، مرکز پژوهش‌های بین‌المللی صدا و سیما، تهران، ایران.

عاملی، اکرم؛ شکوهی‌راد، صمد و قربانی، ابراهیم (۱۳۹۹). ارتباط دو سویه کووید۱۹ (کرونا ویروس) و اعتیاد به مواد مخدر، روان‌گردان و مشروبات الکلی. *دو فصلنامه دانش مبارزه با مواد مخدر*، ۹(۱۷)، ۳۴-۹.

سال شانزدهم، شماره ۶۶، زمستان ۱۴۰۱
Vol. 16, No. 66, Winter 2023

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

علائی خرایم، سارا؛ بشرپور، سجاد؛ حاجلو، نادر و نریمانی، محمد (۱۴۰۰). طراحی و آزمون الگویی از پیشایندهای خانوادگی و فردی گرایش به مصرف مواد در دانشجویان. *فصلنامه علمی اعتیادپژوهی*، ۱۵(۵۹)، ۱۳۸-۱۱۱.

غرایی، بنفشه؛ عاطف وحید، محمدکاظم؛ دژکام، محمود و محمدیان، مهرداد (۱۳۸۴). وضعیت هویتی نوجوانان تهرانی. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۱۱(۲)، ۱۷۵-۱۶۴.

قربانی، ابراهیم و شرافت، جلال (۱۳۹۸). *مبارزه با مواد مخدر در فضای مجازی*. چاپ اول. تهران: انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین.

قنادزادگان، حسینعلی؛ صالحی، مهدیه؛ کوچک انتظار، رویا و سپاه منصور، مژگان (۱۳۹۷). مدل‌یابی اعتیاد به اینترنت بر اساس سبک‌های هویت: نقش واسطه‌ای ناگویی هیجان. *فصلنامه روان‌شناسی تحولی*، ۱۵(۵۸)، ۱۷۳-۱۶۵.

کامکار، شبنم؛ فرخی، نورعلی؛ سلیمی بجستانی، حسین و مردانی‌راد، مژگان (۱۳۹۹). تدوین و آزمون مدل علی گرایش به اعتیاد دانشجویان بر اساس متغیرهای تحمل پریشانی و تمایز یافتگی با میانجی گری ناگویی هیجانی. *فصلنامه علمی اعتیادپژوهی*، ۱۴(۵۵)، ۴۶-۲۹.

محسنی، سحر؛ میرشکاری، لیلا؛ آهویی، مهشید؛ حسینی سرحدی، فاطمه؛ ثناگو، اکرم و کهکی، فاطمه (۱۳۹۶). رابطه بین هیجان خواهی و سبک‌های هویت با رفتارهای پرخطر نوجوانان (کانون هلال احمر زاهدان). *توسعه پرستاری در سلامت*، ۸(۱)، ۵۶-۴۷.

محمدخانی، شهرام و رضایی جمالویی، حسن (۱۳۹۵). رابطه مصرف سیگار و قلیان با عوامل فردی، خانوادگی و اجتماعی ایران. *مجله دانشگاه علوم پزشکی سبزوار*، ۳۳(۲)، ۲۷۹-۲۶۲.

محمدخانی، شهرام؛ حسنی، جعفر؛ اکبری، مهدی و یزدان پناه، نسیبه (۱۳۹۸). نقش واسطه‌ای راهبردهای تنظیم هیجان در رابطه بین باورهای فراشناختی و سبک‌های دلبستگی با رفتارهای پرخطر فرزندان نوجوان جانبازان اعصاب و روان جنگ ایران و عراق. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۲۵(۴)، ۴۱۱-۳۹۶.

محمدی، سمیه؛ ایزدپناه، شهرزاد؛ فاضلی مهرآبادی، علیرضا؛ پناغی، لیلی و قدیری، فاطمه (۱۳۹۰). تأثیر سبک‌های هویت بر افکار خودکشی دانشجویان. *مجله علوم رفتاری*، ۵(۱)، ۶۷-۶۱.

محمودی، ناهید؛ حسینی آهنگری، سیدعابدین و زربخش، محمد (۱۴۰۰). بررسی رابطه بین تعارض والد- فرزند و احساس تنهایی با گرایش به مصرف مواد مخدر در دانشجویان. *فصلنامه علمی – پژوهشی سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، ۶(۲)، ۴۰-۳۳.

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

مرجائی، سیدهادی و غلامرضاکاشی، فاطمه (۱۳۹۶). گرایش به مصرف مواد مخدر در بین دانشجویان: مقایسه دانشجویان بومی و غیربومی. *فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران*، ۱۰(۲)، ۱۸۳-۲۱۰.

میکائیلی، نیلوفر، نریمانی، محمد؛ قریب بلوک، معصومه و بلندی، آذردخت (۱۳۹۸). نقش هیجانات منفی، ناگویی خلقی و روابط بین‌فردی در پیش‌بینی رفتار آسیب به خود در نوجوانان. *مجله پزشکی ارومیه*، ۳۰(۵)، ۴۰۴-۳۹۳.

نیک‌منش، زهرا و مهرانفر، مهرنوش (۱۳۹۶). *نقش واسطه‌ای ناگویی خلقی در رابطه بین مکانیسم های دفاعی و گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان شهرستان زاهدان*. دومین کنگره ملی روان شناسی و آسیب های روانی-اجتماعی، چابهار.

References

Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American psychologist*, 55(5), 469-480.

Bagby, R. M., Taylor, G. J., & Parker, J. D. (1994). The twenty-item Toronto Alexithymia Scale-II. Convergent, discriminant, and concurrent validity. *Journal of psychosomatic research*, 38(1), 33-40.

Bergman, M. M., & Scott, J. (2001). Young adolescents' wellbeing and health-risk behaviours: Gender and socio-economic differences. *Journal of adolescence*, 24(2), 183-197.

Berzonsky, M. D. (1992). Identity style and coping strategies. *Journal of personality*, 60(4), 771-788.

Berzonsky, M. D., & Kinney, A. (2019). Identity processing style and depression: The mediational role of experiential avoidance and self-regulation. *Identity*, 19(2), 83-97.

Berzonsky, M. D., & Kuk, L. S. (2000). Identity status, identity processing style, and the transition to university. *Journal of adolescent research*, 15(1), 81-98.

Berzonsky, M. D., Macek, P., & Nurmi, J. E. (2003). Interrelationships among identity process, content, and structure: A cross-cultural investigation. *Journal of adolescent research*, 18(2), 112-130.

Brown, T. B., & Kimball, T. (2013). Cutting to live: A phenomenology of self-harm. *Journal of marital and family therapy*, 39(2), 195-208.

Cancello, R., Soranna, D., Zambra, G., Zambon, A., & Invitti, C. (2020). Determinants of the lifestyle changes during COVID-19 pandemic in the residents of Northern Italy. *International journal of environmental research and public health*, 17(17), 62-87.

Capasso, A., Jones, A. M., Ali, S. H., Foreman, J., Tozan, Y., & DiClemente, R. J. (2021). Increased alcohol use during the COVID-19 pandemic: The

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

effect of mental health and age in a cross-sectional sample of social media users in the US. *Preventive medicine*, 145, 106-122.

Caponnetto, P., Inguscio, L., Saitta, C., Maglia, M., Benfatto, F., & Polosa, R. (2020). Smoking behavior and psychological dynamics during COVID-19 social distancing and stay-at-home policies: A survey. *Health psychology research*, 8(1), 24-40.

Chinchilla, M. A., & Kosson, D. S. (2016). Psychopathic traits moderate relationships between parental warmth and adolescent antisocial and other high-risk behaviors. *Criminal justice and behavior*, 43(6), 722-738.

Claes, L., Luyckx, K., Bijttebier, P., Turner, B., Ghandi, A., Smets, J., & Goris, Y. (2015). Non-suicidal self-injury in patients with eating disorder: Associations with identity formation above and beyond anxiety and depression. *European eating disorders review*, 23(2), 119-125.

Crocetti, E., Rubini, M., Berzonsky, M. D., & Meeus, W. (2009). Brief report: The identity style inventory–validation in Italian adolescents and college students. *Journal of adolescence*, 32(2), 425-433.

De Berardis, D., Serroni, N., Campanella, D., Rapini, G., Olivieri, L., Feliziani, B., & Tomasetti, C. (2015). Alexithymia, responsibility attitudes and suicide ideation among outpatients with obsessive-compulsive disorder: an exploratory study. *Comprehensive psychiatry*, 58, 82-87.

Đogaš, Z., Lušić Kalcina, L., Pavlinac Dodig, I., Demirović, S., Madirazza, K., Valić, M., & Pecotić, R. (2020). The effect of COVID-19 lockdown on lifestyle and mood in Croatian general population: a cross-sectional study. *Croatian medical journal*, 61(4), 309-318.

Ellonen, N., Danielsson, P., Tanskanen, M., Kaakinen, M., Suonpää, K., & Oksanen, A. (2021). Individual and community-level predictors of hate-crime victimization among Finnish adolescents. *Journal of youth studies*, 24(9), 1251-1272.

Erikson, E. H. (1986). *Identity: Youth and crisis*. New York: WW Norton & company.

Gao, T., Li, J., Zhang, H., Gao, J., Kong, Y., Hu, Y., & Mei, S. (2018). The influence of alexithymia on mobile phone addiction: The role of depression, anxiety and stress. *Journal of affective disorders*, 225, 761-766.

Gavriel-Fried, B., Ronen, T., Agbaria, Q., Orkibi, H., & Hamama, L. (2018). Multiple facets of self-control in Arab adolescents: Parallel pathways to greater happiness and less physical aggression. *Youth & society*, 50(3), 405-422.

Hobson, H., Hogeveen, J., Brewer, R., Catmur, C., Gordon, B., Krueger, F., & Grafman, J. (2018). Language and alexithymia: Evidence for the role of the inferior frontal gyrus in acquired alexithymia. *Neuropsychologia*, 111, 229-240.

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

Honkalampi, K., De Berardis, D., Vellante, F., & Viinamäki, H. (2018). Relations Depressive between and Anxiety Alexithymia Disorders and Alexithymia. *Advances in research, theory, and clinical practice,* 12(1), 142-157.

Hubach, R. D., O'Neil, A., Stowe, M., Giano, Z., Curtis, B., & Fisher, C. B. (2021). Perceived confidentiality risks of mobile technology-based ecologic momentary assessment to assess high-risk behaviors among rural men who have sex with men. *Archives of sexual behavior*, 50(4), 1641-1650.

Hwang, J., Chun, H. R., & Cheon, E. (2021). A qualitative study on the impact of COVID-19 on the behavior and attitudes of smokers and non-smokers in South Korea. *BMC public health,* 21(1), 1-8.

Izci, F., Zincir, S., Bozkurt Zincir, S., Bilici, R., Gica, S., Iris Koc, M. S., & Semiz, U. B. (2015). Suicide attempt, suicidal ideation and hopelessness levels in major depressive patients with and without alexithymia. *Dusunen adam the journal of psychiatry and neurological sciences,* 28(1), 27-33.

Jacobson, C. M., Muehlenkamp, J. J., Miller, A. L., & Turner, J. B. (2008). Psychiatric impairment among adolescents engaging in different types of deliberate self-harm. *Journal of clinical child & adolescent psychology,* 37(2), 363-375.

Jankowski, P. (2013). Identity status and emotion regulation in adolescence and early adulthood. *Polish psychological bulletin,* 3(44), 288-298.

Jessor, R., Turbin, M. S., Costa, F. M., Dong, Q., Zhang, H., & Wang, C. (2003). Adolescent problem behavior in China and the United States: A cross-national study of psychosocial protective factors. *Journal of research on adolescence*, 13(3), 329-360.

Kafetsios, K., & Hess, U. (2019). Seeing mixed emotions: Alexithymia, emotion perception bias, and quality in dyadic interactions. *Personality and individual differences,* 137, 80-85.

Kline, R. B. (2015). *Principles and practice of structural equation modeling*: New York: Guilford publications.

Lee, W. K. (2016). Psychological characteristics of self-harming behavior in Korean adolescents. *Asian journal of psychiatry,* 23, 119-124.

Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of personality and social psychology,* 3(5), 551-558.

Marsden, J., Darke, S., Hall, W., Hickman, M., Holmes, J., Humphreys, K., & West, R. (2020). Mitigating and learning from the impact of COVID-19 infection on addictive disorders. *Addiction*, 115(6), 1007-1010.

McKetta, S., Morrison, C. N., & Keyes, K. M. (2021). Trends in US alcohol consumption frequency during the first wave of the SARS-CoV-2 pandemic. *Alcoholism: clinical and experimental research,* 45(4), 773-783.

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]
[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

Meeus, W. (1996). Studies on identity development in adolescence: An overview of research and some new data. *Journal of youth and adolescence*, 25(5), 569-598.

Miller, L. L., Altarifi, A. A., & Negus, S. S. (2015). Effects of repeated morphine on intracranial self-stimulation in male rats in the absence or presence of a noxious pain stimulus. *Experimental and clinical psychopharmacology*, 23(5), 405-414.

Morsünbül, Ü., Uçar, M. E., & Konal, B. (2020). Adaptation of Identity Styles Scale-5 to Turkish: Validity and reliability study: Kimlik Stilleri Ölçeği-5'in Tükçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Journal of human sciences*, 17(1), 142-153.

Nair, K. R., James, J. K., & Santhosh, K. (2015). Identity crisis among early adolescents in relations to abusive experiences in the childhood, social support and parental support. *Journal of psychosocial research*, 10(1), 165-173.

Nordeck, C. D., Riehm, K. E., Smail, E. J., Holingue, C., Kane, J. C., Johnson, R. M., & Thrul, J. (2022). Changes in drinking days among United States adults during the COVID-19 pandemic. *Addiction*, 117(2), 331-340.

Orihuela, C. A., Mrug, S., Davies, S., Elliott, M. N., Tortolero Emery, S., Peskin, M. F., & Schuster, M. A. (2020). Neighborhood disorder, family functioning, and risky sexual behaviors in adolescence. *Journal of youth and adolescence*, 49(5), 991-1004.

Paniccia, M. F., Gaudio, S., Puddu, A., DiTrani., M., Dakanalis, A., Gentile, S., & Ciommo, V.D. (2017). Alexithymia in parents and adolescents with generalized anxiety disorder. *Clinical psychology*, 22(3), 336-343.

Quarshie, E. N., Waterman, M. G., & House, A. O. (2020). Adolescent self-harm in Ghana: a qualitative interview-based study of first-hand accounts. *BMC psychiatry*, 20(1), 1-14.

Regier, P., & Savic, M. (2020). How teaching to foster mathematical creativity may impact student self-efficacy for proving. *The journal of mathematical behavior*, 57(1), 10-32.

Ren, Y., Qian, W., Li, Z., Liu, Z., Zhou, Y., Wang, R., & Zhang, X. (2020). Public mental health under the long-term influence of COVID-19 in China: Geographical and temporal distribution. *Journal of affective disorders*, 277, 893-900.

Rogers, A. H., Shepherd, J. M., Garey, L., & Zvolensky, M. J. (2020). Psychological factors associated with substance use initiation during the COVID-19 pandemic. *Psychiatry research*, 293, 113-127.

Sedibe, M., & Hendricks, G. (2020). Drug abuse amongst adolescent learners in a previously disadvantaged township in two Gauteng secondary schools. *Journal of human behavior in the social environment*, 30(3), 341-352.

Simon, D. A., Roach, J. P., & Dimitrievich, E. (2003). Assessment of knowledge and practice of high risk sexual behavior at a private

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

Midwestern University. *South dakota journal of medicine*, 56(7), 265-269.

Simone, M., Hooper, L., Eisenberg, M. E., & Neumark-Sztainer, D. (2019). Unhealthy weight control behaviors and substance use among adolescent girls: The harms of weight stigma. *Social science & medicine*, 233, 64-70.

Soenens, B., Berzonsky, M. D., Vansteenkiste, M., Beyers, W., & Goossens, L. (2005). Identity styles and causality orientations: In search of the motivational underpinnings of the identity exploration process. *European journal of personality*, 19(5), 427-442.

Taylor, G. J., Parker, J. D., & Bagby, R. M. (1999). Emotional intelligence and the emotional brain: Points of convergence and implications for psychoanalysis. *Journal of the American academy of psychoanalysis*, 27(3), 339-354.

Vaca, F. E., Li, K., Luk, J. W., Hingson, R. W., Haynie, D. L., & Simons-Morton, B. G. (2020). Longitudinal associations of 12th-grade binge drinking with risky driving and high-risk drinking. *Pediatrics*, 145(2), 1-10.

Vannucci, A., Simpson, E. G., Gagnon, S., & Ohannessian, C. M. (2020). Social media use and risky behaviors in adolescents: A meta-analysis. *Journal of adolescence*, 79, 258-274.

Vogel, E. A., Ramo, D. E., Rubinstein, M. L., Delucchi, K. L., Darrow, S., Costello, C., & Prochaska, J. J. (2020). Effects of social media on adolescents' willingness and intention to use e-cigarettes: an experimental investigation. *Nicotine & tobacco research*, 1(2), 1-10.

Wu, Z., & McGoogan, J. M. (2020). Characteristics of and important lessons from the coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak in China: summary of a report of 72 314 cases from the Chinese Center for Disease Control and Prevention. *Jama*, 323(13), 1239-1242.

Yang, C. C., Holden, S. M., & Carter, M. D. (2018). Social media social comparison of ability (but not opinion) predicts lower identity clarity: Identity processing style as a mediator. *Journal of youth and adolescence*, 47(10), 2114-2128.

Zamariola, G., Vlemincx, E., Corneille, O., & Luminet, O. (2018). Relationship between interoceptive accuracy, interoceptive sensibility, and alexithymia. *Personality and individual differences*, 125, 14-20.

[Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113]

[DOI: 10.52547/etiadpajohi.16.66.113] [Downloaded from etiadpajohi.ir on 2026-09-10]